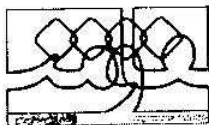

هلال شیعی توهم یا واقعیت

نویسنده: سید محمود رسوی

نشر مقامات

فیپا

سرشناسه	موسس، سید محمد، ۱۴۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور	هلال شریعی تواریخ و واقعیت / نویسنده: سید محمود موسوی
مشخصات نشر	شهرکرد: نشر مقاومت، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	۲۳۴ ص:؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	۱۲۰۰۰ ریال: ۸-۹-۹۵۱۸۷-۶-۸
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	شیعیان -- خاورمیانه
موضوع	Shiites -- Middle East
موضوع	سیاست جغرافیایی -- کشورهای اسلامی
موضوع	Geopolitics -- Islamic countries
موضوع	سیاست جغرافیایی -- ایران
موضوع	Geopolitics -- Iran
موضوع	ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- تاثیر بر خاورمیانه
موضوع	Iran -- History -- Islamic Revolution, -- 1979 Influence on Middle East
رده بندی کنگره	۱۳۹۵ / م۸۰۸ / BP۲۳۹
رده بندی دیویی	۲۹۷/۵۲
شماره کتابشناسی ملی	۲۵۹۵۳۱۴

شناسنامه کتاب

	عنوان کتاب		هلال خیمه تنم یا واقعیت
	نویسنده		سیدمیرزا محمد باقر
	ناشر		نشر مقاومت
	طراح جلد		بهزاد جلالوند
	صفحه آرا		علیرضا شکوهی زاده
نظارت علمی و فنی		محسن مطلبی جوقنانی	
ویراستار		زهرا احمدی بنی	
مشخصات چاپ	چاپ	اسرا	
	نوبت چاپ	اول، پاییز ۱۳۹۵	
	شمارگان	۱۰۰۰ نسخه	
	قیمت	۱۲۰۰۰ تومان	
	شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۴۸۷-۹-۸	
مراکز پخش	تهران	خیابان انقلاب، مجمع ناشران انقلاب اسلامی ۰۲۱-۶۶۹۷۶۴۸۷-۶۶۹۷۶۴۸۲	
	تهران	خیابان انقلاب، بین دانشگاه و قخر رازی، کتاب کیهان ۰۲۱-۶۶۴۰۳۴۷۹-۶۶۴۶۹۴۷۵	
	قم	خیابان دورشهر، نبش کوچه ۳، پلاک ۸۱، نمایشگاه زمزم هدایت ۰۲۵-۳۷۷۲-۷۲۵	
	تلفن تماس	۰۹۱۹۵۸۸۰۰۲۵	

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
-------	----

فصل اول: کلیات و مبانی نظری پژوهش

جنبش‌های اجتماعی	۱۷
مراحل شکل‌گیری جنبش اجتماعی	۲۰
دسته‌بندی جنبش‌های اجتماعی	۲۰
تفاوت جنبش‌های اجتماعی قدیم و جنبش‌های اجتماعی جدید	۲۳
۱- جنبش‌های دگرگون‌ساز	۲۵
۲- جنبش‌های اصلاح‌طلب	۲۶
۳- جنبش‌های رستگاری‌بخش	۲۶
۴- جنبش‌های تغییردهنده	۲۶
اصول سه‌گانه‌ای موجودیت جنبش‌های اجتماعی	۲۹
۱- اصل هویت	۲۹
۲- اصل مخالفت	۲۹
۳- اصل عمومیت	۲۹

- نظریه‌ها و رهیافت‌ها در مطالعه جنبش‌های اسلامی معاصر ۳۰
- نظریه ابن خلدون ۳۱
- نظریه خورشید احمد ۳۲
- نظریه هریر دکمیجان ۳۵
- رهیافت ایدئولوژیک - عقیدتی ۳۶
- رهیافت‌های فکری - سیاسی ۳۸
- رهیافت فرهنگ، سیاسی، اجتماعی، قومی ۴۱
- رهیافت جامعه‌شناختی ۴۴
- رهیافت اجتماعات اجتماعی (مارکسیستی) ۴۶

فصل دوم: جنبش‌های مردمی در خاورمیانه

- دلایل شکل‌گیری جنبش‌های مردمی در خاورمیانه ۴۹
- الف: استبداد حکومتی ۴۹
- ب: فقدان مبانی نظری دموکراسی ۵۳
- ۱- فقدان سابقه دموکراسی ۵۳
- ۲- فرهنگ پدرسالارانه و عشیره‌گرایی ۵۴
- ۳- عدم توجه به حقوق اساسی افراد ۵۵
- ۴- عدم توجه به تربیت فرد ۵۶
- ج: شکل و ساختار غیر دموکراتیک حکومت‌های منطقه ۵۷
- ۱- وضعیت اجتماعی کشورهای منطقه ۵۷
- ۲- شکل و ساختار حکومت‌های منطقه ۵۷
- ۳- ویژگی‌های رهبران ۶۱
- ۴- بسط نیافتن مفهوم شهروندی ۶۲

- ۵- انتخابات فرمایشی ۶۳
- ۶- عدم رشد سازمان‌ها و نهادهای مدنی ۶۴
- ۷- رسانه‌های عمومی ۶۵
- ۸- نظامی‌گری ۶۶
- ۹- دلارهای نفتی و پدرسالاری (پاتریمونالیسم) ۶۷
- ۱۰- چالش‌های اقتصادی ۶۸

فصل سوم: تأثیر انقلاب اسلامی بر کشورهای منطقه

- انقلاب اسلامی و نقش آن در احیای هویت اسلامی ۷۳
- آموزه‌های استکبارستیزی انقلاب اسلامی ۸۳
- ۱- اصل نفی جیل ۸۳
- ۲- دفاع از کيان اسلام و مسلمانان ۸۳
- ۳- اصل احترام متقابل و عدم خال در امور یکدیگر ۸۴
- ۴- اصل نفی ظلم و حمایت از محروم ۸۵
- ۵- اصل نه شرقی نه غربی ۸۵
- ۶- آرمان فلسطین ۸۶
- ۷- صدور انقلاب ۸۷
- تأثیر انقلاب اسلامی بر کشورهای منطقه ۹۰
- ۱- بازتاب انقلاب اسلامی ایران در عراق ۹۰
- نقش نظریات امام خمینی (ره) بر تحولات عراق ۹۸
- قدرت‌یابی شیعیان عراق پس از سقوط صدام ۹۹
- پیامدهای منطقه‌ای تجدید حیات شیعه در عراق ۱۰۲
- ۲- بازتاب انقلاب اسلامی ایران در مصر ۱۰۵

- الف- جماعت اخوان المسلمین ۱۱۰
- ب- تشکلهای اسلام‌گرای زیرزمینی ۱۱۵
- ۳- تأثیر انقلاب اسلامی در سوریه ۱۱۷
- ۴- بازتاب انقلاب اسلامی بر مسئله فلسطین ۱۲۰
- ۵- بازتاب انقلاب اسلامی در لبنان ۱۲۳
- حضور مستقیم ایران در لبنان ۱۲۴
- شکل‌گیری جنبش حزب‌الله لبنان ۱۲۵
- مؤلفه‌های تأثیرگذار انقلاب ایران بر حزب‌الله ۱۳۰
- ۱- نمودگرایی شیعه ۱۳۰
- ۲- ولایت فقیه و رهبری امام خمینی رحمته الله علیه ۱۳۲
- ۳- محوریت روحانیت در عمل سیاسی ۱۳۲
- ۴- ادبیات سیاسی و روش‌های تبلیغی ۱۳۳

فصل چهارم: انقلاب اسلامی و تأثیر آن بر شیعیان منطقه

- محرومیت تاریخی شیعه در منطقه ۱۳۷
- جنبش‌های معاصر شیعیان ۱۵۳
- جغرافیای سیاسی شیعه ۱۵۹
- الف- عوامل درونی و ایدئولوژیک ۱۷۱
- ب- عوامل خارجی ۱۷۱
- اهل‌الشیعه، توهّم یا واقعیت ۱۸۶
- تأثیر انقلاب اسلامی بر شیعیان ۱۹۱
- نقش امام خمینی رحمته الله علیه در روند ایدئولوژیک شدن تشیع ۱۹۴
- تهدید منافع غرب بر اثر صدور افکار انقلابی ۱۹۹

۲۰۰	علل نگرانی غرب از انقلاب اسلامی
۲۰۴	استراتژی غرب در مقابله با انقلاب اسلامی
۲۰۸	آینده جهان اسلام و هلال شیعی

فصل پنجم: نتیجه گیری

۲۱۳	نتیجه گیری
-----	------------

منابع

۲۲۳	منابع فارسی
۲۳۱	منابع انگلیسی

مقدمه

یکی از ویژگی‌های مهم منطقه خاورمیانه، وجود کشورهای با ویژگی‌ها و مشترکات فراوان است. این منطقه مهد شکل‌گیری بزرگ‌ترین مبارزات انقلابی در مقابل استعمار و استبداد و زادگاه بزرگ‌ترین انقلاب اسلامی در جهان است. این حوزه شریعتی به دلیل داشتن سابقه دیرینه فرهنگی، تمدن کهن باستانی، سیطره کمین‌های دیکتاتوری چند هزارساله و نهایتاً مرکزیت این حوزه جغرافیایی در قلب جهان اسلام، بستر مناسبی برای رشد و گسترش جنبش‌های اسلامی دارد. این منطقه مهد ظهور دین اسلام است فلذا تاریخی بسیار غنی و دیرین از تحولات صدر اسلام و بعد از ابعاد مختلف سیاسی، فرهنگی، اجتماعی این منطقه را شکل داده است که در شکل‌گیری معادلات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در این منطقه نقش مستقیم و اساسی دارد. وجود منابع غنی انرژی و نیاز کشورهای توسعه‌یافته به این منبع بزرگ انرژی عامل دیگری بر اهمیت ویژه این منطقه بوده است. اهمیت این منطقه با شکل‌گیری

انقلاب اسلامی و تغییر دولت در ایران و به تبع آن تغییر در سیاست‌های داخلی و خارجی ایران به مراتب بیشتر شده است. تغییر رویکرد ایران در مورد مسئله فلسطین و حمایت از جنبش‌های آزادی‌بخش و ماهیت ضد امپریالیستی و ضد آمریکایی ایران باعث شده که مسائل مربوط به این منطقه در صدر مسائل مهم جهان قرار گیرد و نگرانی‌های عمیقی برای آمریکا (که با انقلاب اسلامی ایران بزرگ‌ترین ضربات را بر منافع ملی خود حمل کرده است) به وجود آید و تمامی توان خود را برای ضربه زدن بر این انقلاب و ساقط نمودن یا انحراف آن از اهداف انقلابی خود بسیج نمایند. حتی دیگری که ضرورت انجام چنین پژوهشی را مطرح می‌کند، شکل‌گیری نهضت تشکیل کشور یهودی در سرزمین فلسطین در اواخر قرن نوزدهم در میان یهودیان اروپایی بود. سرزمینی که در هزاره اول پیش از میلاد قلمرو پادشاهی عبری‌ها بود. این نهضت صهیونیسم نام گرفت و هدف از آن رهایی از تبعیض علیه یهودیان در اروپا بود. این جنبش را تئودر هرتسل رهبری کرد و توانست با حمایت قاطع کشور انگلیس در پایان جنگ جهانی دوم و قطعنامه تقسیم فلسطین توسط شورای امنیت که بر اساس آن سرزمین فلسطین بین اعراب و اسرائیل تقسیم می‌شد، یهودیان تشکیل دولت اسرائیل را در سال ۱۹۴۸ اعلام کردند که متعاقب آن کشورهای عربی منطقه به اسرائیل حمله کردند و منجر به شکست اعراب و تثبیت موجودیت اسرائیل شد. این نقطه شروع بحران در خاورمیانه گردید که علاوه بر وقوع چهار جنگ بین اعراب و

اسرائیل باعث بی‌ثباتی دائمی در منطقه شده است.

آمریکا برای سرنگونی انقلاب اسلامی در ایران از بدو شکل‌گیری آن به روش‌های مختلف سخت و نرم از جمله: ترور، کودتا، جنگ نظامی، تهاجم فرهنگی، انقلاب رنگی، شکل‌دهی و حمایت از جریان‌های معاند با نظام و ... تمسک جسته ولی به نتیجه خاصی دست نیافته است. وجود تفاوت‌های مذهبی در این منطقه یکی از راه‌هایی است که زمینه سوءاستفاده دشمنان انقلاب را ایجاد نموده است. پررنگ نمودن تفاوت‌های مذهبی و دامن زدن به هیجانات فرقه‌ای با حمایت از جریان‌های تندرو و رادیکال اسلامی در منطقه و تحریک عصبیت‌های قومی، نژادی و مذهبی یکی از تاکتیک‌های اصلی آمریکا و متحدانش برای ضربه زدن به جریان مقاومت و جلوگیری از گسترش عمق نفوذ جمهوری اسلامی در کشورهای منطقه می‌باشد. وقوع انقلاب اسلامی در یک کشور شیعی این زمینه را برای استفاده هرچه بیشتر آمریکا از این مسئله را به وجود آورده است و ایران هراسی با تأکید بر مسائل مذهبی را در دستور کار آن‌ها قرار داده است. حاکمان کشورهای منطقه (که اکثر آنها دست‌نشانده و جیره‌خوار آمریکا می‌باشند) تحت تأثیر ایران هراسی و نگران از گسترش روزافزون نفوذ معنوی و مادی ایران در منطقه، منافع خود را در خطر دیده و تلاش می‌کنند به هر نحو ممکن در مقابل این پدیده بایستند. لذا دولتمردان آمریکا در دولت آقای بوش با هدف تغییر در معادلات سیاسی منطقه و تغییر در مرزهای سیاسی و حاکمان منطقه، به بهانه عملیات تروریستی ۱۱

سپتامبر وارد خاورميانه شد. مهم‌ترین حادثه در آغاز هزاره سوم میلادی، عملیات تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ میلادی در آمریکا بود. این عملیات که بر ضد امنیت ملی و منافع ملی ابرقدرت پیروز جنگ سرد توسط گروه‌های بنیادگرای اسلامی متخاصم با آمریکا انجام شد، موجب افزایش حضور نظامی آمریکا در خاورميانه و اشغال کشور افغانستان در سال ۲۰۰۱ میلادی که مهم‌ترین پایگاه عملیات تروریستی علیه آمریکا بود شد. در سال ۲۰۰۳ میلادی عراق نیز به اشغال نظامی آمریکا درآمد. بعد از گذشت حدود ۱۵ سال از حضور نظامی آمریکا در منطقه معادلات منطقه برخلاف خواست آمریکا شکل گرفته و شاهد افزایش عمق استراتژیک ایران در منطقه هستیم.

نگرانی آمریکا از گسترش بعد انقلاب اسلامی و افزایش جریان‌های همسو با انقلاب اسلامی و تضاد بارزی که این جریان‌ها با سیاست‌های آمریکا در این منطقه دارند باعث شده آمریکا مرکز خود را بر روی مسئله شیعه و سنی در منطقه بگذارد تا بتواند از این بگذرد به اهداف خود دست یابد و مسئله شیعه هراسی نیز در درون این ایران قابل تعریف است. در این نوشتار به دنبال بررسی تأثیر انقلاب اسلامی بر جریان‌های اسلامی و جریان‌های شیعی در منطقه هستیم و اینکه مطرح نمودن هلال شیعی و تلاش ایران برای شیعی نمودن منطقه امری واقعی است یا توهمی بیش نیست. در این راستا به بررسی انقلاب اسلامی در کشورهای منطقه مانند عراق، سوریه، لبنان، فلسطین و ... و در نهایت به بررسی

تأثیر انقلاب اسلامی بر جریان‌های شیعی منطقه خواهیم پرداخت و به دنبال پاسخ دادن به این پرسش هستیم که سیاست‌های ایران در منطقه بوی فرقه‌گرایی دارد یا بر اساس شعارهای این انقلاب که حمایت از جنبش‌های رهایی‌بخش در جهان و حمایت از مستضعفین جهان است، سیاست‌های ایران فراتر از مسائل مذهبی بلکه در درون مسئله مهم‌تری به نام تقویت جهان اسلام در مقابل جهان استکبار قابل تعریف است.

www.ketab.ir